

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 №40-IV
2. Андрощук Г. Державна інноваційна політика / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2010. – №1. – С. 37–40
3. Андрианов Д. С. Сущность и структура инновационного потенциала организации / Д. С. Андрианов // Академия управления «ТИСБИ» // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.tisbi.ru/science/vestnik/2012/issue4/Econom2.html>
4. Андрощук Г. Раціоналізаторська діяльність за кордоном / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2013. – №4. – С. 29–34.
5. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін : навч. посібн. / Ю. М. Бажал. – К. : Заповіт, 2012. – 240 с.
6. Гриньов А. В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства / А. В. Гриньов // Проблеми науки. – 2013. – №12. – С. 12–17.
7. Гунин В.Н. и др. Управление инновациями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». – Модуль 7. – М. : ИНФРА-М, 2010. – 272 с.
8. Данілова Л. Л. Ціноутворення та маркетингова цінова політика : навч. посібн. / Л. Л. Данілова, С. В. Петровська. – К. : КНТЕУ, 2012. 30 с.
9. Денисюк В. Щодо вдосконалення системи індикаторів для управління інноваційним розвитком / В. Денисюк // Економіст. – 2010. – №6. – С. 55–59.
10. Економіка виробничого підприємництва : навч. посібн. / За ред. Й. М. Петровича. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2012. – 405 с.
11. Економічна енциклопедія: В 3 т. / Редкол. С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2012. – Т. 3. – С. 952.
12. Шарко М. Модель формування національної інноваційної системи України / М. Шарко // Економіка України. – 2011. – №8. – С. 25–30.

УДК 332. 14: 352. 07

Маліновська О. Я, к.е.н., доцент,

Луць А. А., магістрант

Львівський національний університет імені Івана Франка

ФІНАНСОВО-МАТЕРІАЛЬНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Розглянуто поняття фінансово матеріальних засади реалізації функціонування, та визначено основні проблеми. На основі даної теми, проведеного аналіз та визначено фактори, що впливають на рівень територіальних громад.

Ключові слова: територіальна громада, місцева громада, децентралізація, матеріально-фінансова основа.

Malinovska O., Luts A.

FINANCIAL AND MATERIAL FUNDAMENTALS BASIS OF FUNCTIONING OF TERRITORIAL COMMUNITIES

The problem is presented in general terms and its connection with important scientific and practical tasks. During a long period, a lot of attention of state officials and academics is paid to the self-sufficiency and financial independence of local self-government.

Recently, a number of legal documents were adopted on financial decentralization and decentralization of power in general.

Transformation processes in Ukraine dictate the need to formulate such a concept of state financial policy, which would be the beginning of economic growth. This primarily leads to the creation at the territorial level of strong economic and financial systems that can independently solve local socio-economic problems.

In order to manage the changes, special study and scientific substantiation requires the financial and material support of the territorial communities. Quite a lot of groundbreaking works are devoted to this subject, but at the same time the essence of the issues that need to be resolved remains.

It is necessary to determine the role of material and financial support in the life of local self-government, the boundaries of a harmonious combination of economic feasibility of the existence of territorial communities with the main goal of the existence of local self-government in general – to meet the basic vital needs of citizens at the place of residence.

An analysis of the latest research on solving problems. The issues of financial and economic support for the functioning of local self-government have found their place in the works of M. Latynin. Legal issues of regulation of the material and financial basis of local self-government are reflected in the works of S. Ostrovich. In analyzing the approaches to reforming the system of financial provision of local self-government, the works of V. Fedotov and others were used.

Article targets. The purpose of the paper is to study and analyze the material and financial provision of local communities during decentralization.

Presentation of the main research material with the justification of the received scientific results. The practice of local self-government bodies in the context of legitimizing their rights has proved that financial independence is decisive in the implementation of the functions and tasks that rely on them.

Without exaggeration, it can be said that material and financial independence is a prerequisite for the implementation of all other principles of local self-government. The fulfillment of real power functions by local self-government bodies depends on financial possibilities. The exceptional importance of the problems of financial autonomy of local authorities encourages many scholars to study these issues, theoretically substantiate definitions, determine the appropriate frontiers of financial independence, and develop specific mechanisms for the practical implementation of this principle.

The financial independence of local self-government can be considered as an opportunity to independently solve the issues of integrated financial provision of economic and social development of this territory, which fall within the competence of

the appropriate level of local government. It also means that the prerequisite for financial independence is reasonable, from the point of view of economic feasibility, decentralization of power, and adequate allocation of powers, responsibility and financial and economic base between the center and local self-government bodies.

One of the most important issues of decentralization is the question - to what extent and on what powers decentralization can be carried out. To answer this question, we must turn to another very important term without which it is impossible to imagine the process of decentralization; the term «subsidiarity» is an organizational and legal principle according to which the community can only take any measures if they are more effective than appropriate measures at the national, regional or local level, which are one of the fundamental principles of the European Union. Material and financial equipment of public authorities is one of the basic principles of the formation of competence, the violation of which makes powers formal, inactive, not implemented in practice, thereby calling into question the possibility of ensuring the rights, freedoms and legitimate interests of citizens, undermining the trust of the population to the appropriate level of government.

Problems of material and resource provision of local self-government are not specific national ones.

The analysis of the essence of the concept of «material and financial basis of local self-government» suggests that it is quite multifaceted. In some cases, it focuses on its economic essence, in others, it is legal. Although the link and the significance of both spheres are evident. This is also explained by the dual nature of property and finance, namely, economic and legal.

Principles of the formation of the material and financial basis of local self-government are the initial principles, ideas and principles, which are the basis of the organization and activity of the territorial communities, the population, representative bodies which they are formed, local executive bodies, caused primarily by the essence of local self-government those involved in the management of local material and financial resources.

On the one hand, the material and financial basis is divided into two parts: material and financial. On the other hand, the components of the material and financial basis of local self-government are: first, communal or municipal property (in Ukraine, the communal property is recognized and regulated by law); and secondly, revenues (revenues) of local budgets and other funds; and thirdly, another property that is designed and used to meet the local needs of the population.

Conclusions. Material and financial support, of course, plays a very significant role in local self-government. However, his role, nonetheless, is service, subordinate. Within the framework of constitutional and legal logic, not economic benefits, but above all social values and benefits for the sake of which there is local self-government, can and must determine its organization and implementation. These are the values of decent life and free human development, providing at the expense of independent activity of the population the optimal measure and forms of satisfaction of the basic vital needs of citizens at the place of residence.

At the same time, the main financial resource of the local community is its budget, which accrues revenue and determines the costs of a particular territory. Given this, much more attention should be paid to planning and using budgets.

Considering that the right to education, medical care guaranteed, guaranteed by the constitution, etc. should be ensured, and in order to prevent a biased distribution of financial resources in budget calculations, it is necessary to organize work on the calculation and consolidation at the legislative level of normative indicators of financial support of existing state social standards.

Key words: territorial community, local community, decentralization, material and financial basis.

Малиновская О. Я., Луць А. А.

ФИНАНСОВО МАТЕРИАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩЕСТВ

Рассмотрены понятия финансово материальных основы реализации функционирования, и определены основные проблемы. На основе данной темы, проведенного анализ и определены факторы, влияющие на уровень территориальных общин.

Ключевые слова: территориальная община, местная община, децентрализация, материально-финансовая основа.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливим науковим і практичним завданням. Протягом досить тривалого періоду багато уваги посадових осіб держави та науковців приділяється самодостатності та фінансовій незалежності місцевого самоврядування.

Останнім часом було прийнято ряд нормативно-правових документів щодо фінансової децентралізації та децентралізації влади загалом.

Трансформаційні процеси в Україні диктують необхідність формування такої концепції державної фінансової політики, яка б стала початком економічного зростання. Це насамперед зумовлює створення на територіальному рівні сильних економіко-фінансових систем, здатних самостійно вирішувати локальні соціально-економічні проблеми.

З метою управління проведенням змін, особливого вивчення та наукового обґрунтування потребує матеріально-фінансове забезпечення територіальних громад. Досить багато ґрунтовних робіт присвячені цій тематиці, але водночас залишається значна кількість питань, які потребують вирішення.

Необхідно визначити роль матеріально-фінансового забезпечення у життєдіяльності місцевого самоврядування, межі гармонійного поєднання економічної доцільності від існування територіальних громад із головною метою існування місцевого самоврядування взагалі – задоволення основних життєво важливих потреб громадян за місцем проживання.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблем. Питання фінансово-економічного забезпечення функціонування місцевого самоврядування знайшли своє місце у працях М. Латиніна. Правові питання регулювання матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування відображені у працях С. Острович. При аналізі підходів до реформування системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування використовувались праці В. Федотова та інших.

Цілі статті: вивчення та аналіз матеріально-фінансового забезпечення місцевих громад під час реформаційних процесів та проведення децентралізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Практика діяльності органів місцевого самоврядування в умовах легітимізації їхніх прав довела, що саме фінансова самостійність є вирішальною у здійсненні функцій і завдань, які на них покладаються.

Без перебільшення можна сказати, що матеріально-фінансова самостійність є необхідною умовою втілення всіх інших принципів місцевого самоврядування. Від фінансових можливостей залежить виконання реальних владних функцій органами місцевого самоврядування. Виняткова важливість проблем фінансової самостійності місцевих властей спонукає багатьох вчених вивчати ці питання, теоретично обґрунтовувати дефініції, визначати доцільні межі фінансової незалежності, розробляти конкретні механізми практичного втілення цього принципу.

Фінансову незалежність місцевого самоврядування можна розглядати як можливість самостійного вирішення питань комплексного фінансового забезпечення економічного і соціального розвитку даної території, що входять до компетенції відповідного рівня місцевого управління. Вона також означає, що передумовою фінансової незалежності є розумна, з погляду на економічну доцільність, децентралізація влади та адекватний розподіл

повноважень, відповідальності та фінансово-економічної бази між центром і органами місцевого самоврядування.

Одним із найважливіших питань децентралізації є питання – до якої межі і за якими повноваженнями може здійснюватись децентралізація. Для відповіді на це запитання ми повинні окреслити термін «субсидіарність» – організаційний і правовий принцип, згідно з яким спільнота вдається до будь-яких заходів лише тоді, якщо вони ефективніші за відповідні заходи на національному, регіональному або місцевому рівнях, що є одним з основоположних принципів Європейського Союзу.

Матеріально-фінансова стійкість публічно-владних повноважень – один із базових принципів формування компетенції, порушення якого робить повноваження формальними, бездієвними, що не реалізованими на практиці, і тим самим ставить під сумнів можливість забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян, підриває довіру населення до відповідного рівня влади.

Аналіз сутності поняття «матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування» свідчить про те, що воно є досить багатограним. В одних випадках акцентується на його економічній сутності, в інших – на правовій. Хоча очевидним є зв'язок і значення обох сфер. Це пояснюється також подвійною суттю власності і фінансів, а саме – економічною та правовою.

Принципи формування матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування – це обумовлені передусім самою суттю місцевого самоврядування вихідні начала, ідеї, засади, що є основою організації та діяльності територіальних громад, населення, представницьких органів, які ним (ними) формуються, органів виконавчої влади на місцях, тобто тих, хто задіяний у процесі управління місцевими матеріальними та фінансовими ресурсами.

З одного боку, матеріально-фінансова основа поділяється на дві частини: на матеріальну та на фінансову. З іншого боку, складовими матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування є: по-перше, комунальна чи муніципальна власність (в Україні визнається і законодавчо регламентується комунальна власність); по-друге, доходи (надходження) місцевих бюджетів та інші кошти; по-третє, інша власність, яка призначена та використовується для задоволення місцевих потреб населення.

Висновки. Матеріально-фінансове забезпечення, звичайно, відіграє важливу роль у місцевому самоврядуванні. Але його роль, тим не менше, службова, підпорядкована. В рамках конституційно-правової логіки не економічні вигоди, а насамперед соціальні цінності і блага, заради забезпечення яких існує місцеве самоврядування, можуть і повинні визначати його організацію та здійснення. Це цінності гідного життя і вільного розвитку людини, забезпечення за рахунок самостійної діяльності населення оптимальної міри і форм задоволення основних життєво важливих потреб громадян за місцем проживання.

Водночас, головним фінансовим ресурсом місцевої громади є її бюджет, де акумулюються доходи і визначаються видатки певної території. Враховуючи це, питанням планування та використання бюджетів повинно приділятися значно більше уваги.

Враховуючи те, що передусім повинні бути забезпечені гарантовані конституцією права на освіту, медичну допомогу тощо, і з метою запобігання упередженого розподілу фінансового ресурсу при розрахунках бюджету, необхідно організувати роботу щодо розрахунку та закріплення на законодавчому рівні нормативних показників фінансового забезпечення існуючих державних соціальних стандартів.

1. Острович С. Е. Правове регулювання матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування в Україні [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. ю. н.: спец.12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / С. Е. Острович. — К. : [б. в.], 2015. – 16 с.
2. Острович С. Е. Доктрильні підходи до визначення матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування / С. Е. Острович // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://radnuk.info/statti/561-samovryad/15141-2011-01-21-08-05-44.html>
3. Ткачук А. Місьцеве самоврядування та децентралізація : практ. посібн. / А. Ткачук; Швейцарсько-український проект « Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія», 2014. – 120 с.
4. Федотов В. О. Реформування систем фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. – 20 с.